

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
(повна назва інституту або факультету, для студентів якого викладається навчальна дисципліна)

Кафедра психології, політології та соціокультурних технологій
(повна назва кафедри викладання навчальної дисципліни)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету

іноземної філології та соціальних комунікацій

_____ Медвідь О.М.
(підпис) (прізвище, ініціали)

“ _____ ” _____ 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інноваційна педагогічна діяльність
(назва навчальної дисципліни)

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____ аспірантура
(бакалавр, спеціаліст, магістр)

Напрямок підготовки для всіх напрямів
(шифр та назва напрямку підготовки (із зазначенням за необхідності фахового спрямування) або шифр та назва спеціальності)

Форма навчання _____ денна
(денна, вечірня)

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

обов'язкова
(обов'язкова, за вибором ВНЗ, за вибором студента)

Семестр викладання	Загальний обсяг, годин/кредит.	Аудиторні заняття, годин				Самостійна робота студента, годин			Форма контролю ісп. (д/зал.)	
		Всього	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні	Всього	тому числі			
							ІРС під керівн. викладача	Інд. завданн я. вид / обсяг		Самостій не опрацювання матеріалу
2	150/3	50	30	20	-	100	2	-	100	іспит

Розробники: Купенко О.В., кандидат педагогічних наук, доцент;
Іванова Т.В., кандидат психологічних наук, доцент; Теслик Н.М., кандидат психологічних наук

(вказати авторів, їх наукові ступені та посади)

Затверджено на засіданні кафедри, протокол № _____ від « _____ » _____ 2018 р.

Суми – 2018 р.

МЕТА

1.1 Мета і завдання викладання дисципліни

Мета опрацювання дисципліни «Інноваційна педагогічна діяльність» полягає у підготовки аспірантів до фахової викладацької діяльності з урахуванням динаміки появи нових знань та технологій, появи нових засобів навчання та самонавчання

За підсумками роботи аспіранти мають оволодіти такими компетентностями:

- адекватно використовувати теоретичні поняття, пов'язані із модернізацією університетської освіти в рамках Болонського процесу, поняття педагогічної галузі, поняття, пов'язані із появою нових інформаційних технологій навчання;
- планувати та реалізовувати навчальний процес на засадах системного, студентоцентрованого, компетентнісного, практико-орієнтованого підходів;
- розуміти процес навчальної взаємодії викладача та студентів в навчальній аудиторії та процес організації самостійної роботи студентів;
- діагностувати складності студентів у навчанні у відповідності до різних етапів здобуття вищої освіти, допомагати в їх розв'язанні;
- обирати методи та засоби навчання у відповідності до конкретної педагогічної задачі;
- сприяти студентам у переході від навчальної діяльності під прямим керівництвом викладача до самостійної навчальної діяльності.

Цей курс базується на знаннях і вміннях, отриманих аспірантами в процесі вивчення попередніх курсів соціально-економічного циклу та курсів професійного спрямування.

ПРОГРАМА

Вступ. Мета, зміст, методи навчання, регламент курсу. Мотивація аспірантів до оволодіння курсом й розкриття прикладного характеру пропонованого змісту навчання.

Тема 1. Педагогічна система та педагогічна технологія:

- поняття «педагогічна система», модель педагогічної системи взаємодії викладача та студентів в навчальній аудиторії їх системи управління;
- динаміка переходу від прямого управління до самоуправління в навчанні;
- закони педагогічної системи як системи управління;
- поняття «педагогічна технологія» в його діагностичному розумінні;
- структури педагогічної технології; методи та засоби педагогічної технології;
- експерименти та інновації в педагогічній діяльності викладача університету.

Тема 2. Педагогічний метод проектів:

- прогнози щодо професій майбутнього – основа для розроблення змісту, технологій, методів і засобів навчання;
- діяльнісний підхід у навчанні;
- метод проектів як сукупність діяльності проектування та реалізації проекту;
- міжгалузевий характер педагогічного методу проектів;
- приклади застосування методу проектів в різних навчальних дисциплінах.

Тема 3. Дуальна форма навчання в університеті:

- зв'язок змісту та методів навчання студентів із практикою потенційних робочих місць;
- організаційна та методична нормативна база дуальної форми навчання;
- кейс-метод в навчанні;
- приклади організації дуальної форми навчання.

Тема 4. Індивідуально-психологічні особливості студентів:

- студентство як етап життєвого розвитку;
- цінності, мотиви та потреби студентів;
- характер, темперамент, вплив на учбову діяльність;
- індивідуальний стиль діяльності.

Тема 5. Пізнавальна сфера особистості (увага, пам'ять, мислення):

- особливості уваги та їх виявлення в учбовому процесі;
- типи та види пам'яті, вплив мнемічних здібностей на успішність навчання;
- тип мислення та професійна спрямованість;
- інтелектуальні здібності.

Тема 6. Особистість. Самоефективність. Бар'єри розвитку особистості. Емоційний інтелект як елемент педагогічної діяльності (зовнішній контроль емоцій та стресостійкість особистості педагога):

- особистість як суб'єкт соціальної взаємодії;
- типи спрямованості особистості;
- самоефективність та шляхи її формування;
- емоційний інтелект та ефективність професійної діяльності педагога.

Тема 7. Гендерні особливості педагогічної діяльності:

- гендер як фактор педагогічної діяльності;
- гендерна ідентичність педагога та студента як передумова неупередженого педагогічного процесу;
- психологічні особливості педагогічної взаємодії представників різних тендерів.

Тема 8. Ефективна комунікація у педагогічному спілкуванні:

- психологічні засади педагогічного спілкування;
- комунікативний обмін у навчальному процесі;
- засоби вербальної та невербальної комунікації педагога;
- види слухання (активне, пасивне, емпатійне);
- протидія маніпулятивному впливу.

Тема 9. Психологічні бар'єри у педагогічній діяльності. Конфлікт: поняття, види, вирішення та превентивні заходи.

- психологічні бар'єри результативної взаємодії педагога зі студентами;
- динамічні та статичні характеристики педагогічних конфліктів;
- психологічні засоби подолання психологічних бар'єрів спілкування та профілактики конфліктів.

Тема 10. Емоції, стрес та вигорання в педагогічній навчальній діяльності.

- вплив та вияв емоцій у педагогічній діяльності;
- емоційний контроль, стабільність, стресові стани;
- тривожність у професійній діяльності педагогі;
- емоційне вигорання та професійні деструкції;
- способи корекції негативних емоційних станів.

Тема 11. Індивідуалізація в організації навчального процесу студентів:

- поняття «самостійна навчальна діяльність»;
- засоби планування та моніторингу студентами власної самостійної навчальної діяльності;
- теорія поетапного формування розумових дій;
- методи організації індивідуальної навчальної діяльності (прийоми конспектування, швидкого читання, підготовки та презентації письмових робіт, підготовки та презентації усних відповідей, організації процесу запам'ятовування);
- методи організації навчально-творчої діяльності (властивості творчої особистості; методи активізації творчої діяльності, теорія розв'язання винахідницьких задач Г. Альтшуллера та стартап-підхід; навчально-творча діяльність студентів як основа подальшої їхньої наукової діяльності).

Тема 12. Диференціація та інтеграція в організації навчального процесу студентів:

- диференціація в навчанні;
- інтеграція в навчанні;
- організація навчальної діяльності малих студентських груп;
- переваги та ризики організації навчальної діяльності в малих групах;
- інтерактивні методи навчання;
- ігрові методи навчання.

Тема 13. Електронні засоби у навчанні:

- електронні засоби навчання (відкриті масові онлайн курси, соціальні мережі та засоби спільної роботи над документом у навчанні, електронні тренажери та віртуальні лабораторні роботи);
- системи дистанційного навчання;
- змішане навчання;
- границі застосування електронних засобів навчання;
- програми СумДУ з активізації електронних засобів навчання.

Тема 14. Психологічні засади здійснення педагогічної діяльності у віртуальному просторі:

- психологічні особливості віртуальної самореалізації особистості;
- переваги, ризики та загрози віртуалізації педагогічної діяльності;
- специфічні прояви системи «педагог – студент» у віртуальному просторі;
- психологічні особливості дистанційного навчання.

Тема 15. Організаційно-методичні документи, які визначають зміст діяльності викладача:

- стандарти професійної підготовки;
- навчальні плани спеціальностей;
- робочі програми навчальних дисциплін.

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ КУРСУ

Т е м а	Загальний обсяг, годин	Лекції, годин	Практичні (семінар.) заняття, годин	Лабораторні роботи, годин	Самостійне опрацювання матеріалу (у тому числі ІРС), годин	Індивід. завдання, годин
Тема 1. Педагогічна система та педагогічна технологія	8	2			6	
Тема 2. Педагогічний метод проектів	12	2			10	
Тема 3. Дуальна форма навчання в університеті	8	2			6	
Тема 4. Індивідуально-психологічні особливості студентів	10	2		2	6	
Тема 5. Пізнавальна сфера особистості (увага, пам'ять, мислення)	12	2		2	10	
Тема 6. Особистість. Самоефективність. Бар'єри розвитку особистості. Емоційний інтелект як елемент педагогічної діяльності (зовнішній контроль емоцій та	10	2		2	6	

стресостійкість особистості педагога)						
Тема 7. Гендерні особливості педагогічної діяльності	10	2		2	6	
Тема 8. Ефективна комунікація у педагогічному спілкуванні (психологічні засади педагогічного спілкування, протидія маніпулятивному впливу)	12	2		2	8	
Тема 9. Психологічні бар'єри у педагогічній діяльності. Конфлікт: поняття, види, вирішення та превентивні заходи	10	2		2	6	
Тема 10. Емоції, стрес та вигорання в педагогічній навчальній діяльності	10	2		2	6	
Тема 11. Індивідуалізація в організації навчального процесу студентів	10	2		2	6	
Тема 12. Диференціація та інтеграція в організації навчального процесу студентів	10	2		2	6	
Тема 13. Електронні засоби у навчанні	10	2		2	6	
Тема 14. Психологічні засади здійснення педагогічної діяльності у віртуальному просторі	8	2			6	
Тема 15. Організаційно-методичні документи, які визначають зміст діяльності викладача	8	2			6	
Всього по модульному циклу	150	30		20	100	

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

Заняття I-III. Формат роботи – майстер-клас. Викладач практичних занять демонструє власні практики організації інтерактивної роботи в навчальній аудиторії.

Заняття IV. Практикум роботи з електронними системами для підтримки навчального процесу СумДУ.

Заняття V-VII. Проектування навчальних занять за профілем групи аспірантів.

Заняття VIII-X. Демонстрації аспірантами авторських навчальних занять (виховних заходів) з подальшим аналізом їх перебігу та результатів.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладення теоретичного матеріалу з використанням опорного мультимедіа-конспекту; постановка проблемних питань, застосування міні-дискусії, виконання пошукових і творчих завдань із використанням теоретичного матеріалу; робота малих творчих груп над педагогічними міні-проектами; самостійний пошук необхідної довідкової інформації в різноманітних електронних ресурсах; консультації викладача.

МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка здійснюється за підсумками активності роботи аспірантів на аудиторних заняттях, а також аналізу продуктів їх самостійної навчальної діяльності (у відповідності до кількості балів, зазначених у регламенті навчальної дисципліни).

За підсумками курсу передбачено іспит, який буде проводитися у форматі методичної конференції. На конференцію аспіранти готують та завчасно подають статтю (текст виступу): 1) тематика; 2) аналіз актуальної педагогічного завдання (проблеми); 3) психологічні засади виконання цього завдання (запобігання проблемі) в умовах навчального процесу сучасного українського університету; 4) сукупність педагогічних методів та прийомів на виконання поставленого завдання (запобігання обраній проблемі); 5) застосування наявних електронних ресурсів СумДУ; 6) список використаної літератури.

ЛІТЕРАТУРА

А. Основна навчальна література

№ п/п	Назва навчальної літератури	Вид	Наявність, примірників
1. Навчальна література			
	Татур Ю.Г. Высшее образование : методология и опыт проектирования. Учебно-методическое пособие. – М. : Университетская книга; Логос, 2006. – 256 с.	Навч.-метод. посібник	1
	Бойц Роберт Поради викладачам початківцям : практичний посібник / Р. Бойц. - Київ : Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні, 2005. - 448 с.	Практ. посібник	1
	Альтшуллер Г.С. Найти идею: Введение в теорию решения изобретательских задач. –Новосибирск: Наука. Сиб. отд-ние, 1991. – 224 с.	Навч. посібник	Електронний ресурс
	Бьюзен Т., Бьюзен Б. Интеллект-карты. Практическое пособие. – М.: Попурри, 2010.- 368 с.	Практ. посібник	Електронний ресурс
	Гронлунд Н.Е. Оцінювання студентської успішності : Практи. посіб. – К. : Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2005. – 312 с.	Практ. посібник	1
	Купенко О.В. Педагогічні проекти: Навчальний посібник для студентів класичних університетів / О.В. Купенко. – Суми: Сумський державний університет, 2015. – 133 с.	Навч. посібник	Електронний ресурс

	Практико-орієнтовані технології в інженерній освіті: навчальний посібник / В.О. Іванов, Д.В. Криворучко, О.В. Купенко. – Харків: НТМТ, 2015. -	Навч. посібник	Електронний ресурс
	Студенческие стартапы: организационная поддержка в университете: Научно-методическое пособие / за ред. О.М. Теліженка, І.О. Золотарьової. – Суми-Харьков, 2015. –	Наук.-метод. посібник	Електронний ресурс

Б. Додаткова рекомендована література

№ п/п	Назва навчальної літератури	Вид	Наявність, примірників
	Innovating Pedagogy 2012 : Exploring new forms of teaching, learning and assessment, to guide educators and policy makers / Sharples M., McAndrew P., Weller M., Ferguson R., FitzGerald E., Hirst T., Mor Y., Gaved M., Whitelock D. – The Open University, 2012. – 34p. // http://www.oercommons.org	Аналітичний огляд	Електронне видання
	Система відкритих курсів EdX // https://www.edx.org	Комплекс засобів навчання	Електронний ресурс
	Система відкритих курсів Coursera // https://www.coursera.org	Комплекс засобів навчання	Електронний ресурс

Розробники програми

(підпис)

Купенко О.В.

(підпис)

Іванова Т.В.

(підпис)

Теслик Н.М.

Завідувач кафедри

(підпис)

Світайло Н.Д.

РЕГЛАМЕНТ
МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВОГО КОНТРОЛЮ І ОЦІНЮВАННЯ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ Інноваційна педагогічна діяльність

1. **Структура навчальної дисципліни:** загальний обсяг 150 год. (3 кредити); лекції – 30 год./15; практичні заняття - 20 год./10; іспит.
2. **Організація навчального процесу:** семестрів викладання –2.
3. **Шкала оцінювання з навчальної дисципліни:** R = 100 балів.
4. **Розподіл рейтингових балів за видами навчальної роботи:** робота на аудиторних заняттях – до 1 балу за одне заняття, загалом: 1 * (15 лек. + 10 практ.), до 25 балів; розроблення проекту навчального заняття – до 15 балів; пілотування проекту навчального заняття – до 15 балів; аналіз отриманих результатів – до 5 балів; іспит – до 40 балів.

Умови ліквідації заборгованостей з поточної роботи: перескладання незадовільних оцінок з модульних контролів здійснюється не пізніше двох тижнів наступного модульного циклу, як правило, одноразово; при виконанні всіх запланованих видів навчальної роботи і незадовільній підсумковій оцінці з модульного циклу рейтингові бали студентів нараховуються; при позитивній оцінці за модульний цикл і виконанні всіх запланованих видів навчальної роботи підвищення рейтингового балу шляхом перескладання будь-якої складової навчальної роботи не здійснюється.

5. **Підсумкове семестрове оцінювання навчальної роботи студента та умови допуску (недопуску) студента до підсумкового контролю.** Підсумкова семестрова оцінка за національною шкалою оцінювання та європейською шкалою оцінювання ECTS відповідно до накопичених рейтингових балів визначається із таких співвідношень:

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
		диференційований залік
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно
1-34	F	

При отриманні підсумкової семестрової оцінки за накопиченими рейтинговими балами поточного контролю “FX” студент має право на дворазову спробу отримання позитивної оцінки на заході підсумкового семестрового контролю (перше перескладання викладачеві, друге – комісії).

При отриманні підсумкової семестрової оцінки за накопиченими рейтинговими балами поточного контролю “F” студент не допускається до заходу підсумкового семестрового контролю, вважається таким, що має академічну заборгованість з навчальної дисципліни, і представляється деканатом до відрахування (крім випадків продовження деканатом ліквідації академічної заборгованості за наявності документально підтверджених поважних причин неуспішності студента).

Розробники програми

(підпис)

Купенко О.В.

(підпис)

Іванова Т.В.

(підпис)

Теслик Н.М.

Завідувач кафедри

(підпис)

Світайло Н.Д.

“ _____ ” _____ 2018 р.